

**Sprawozdanie z 4. posiedzenia Grupy roboczej do spraw wdrażania
1 priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
2021-2027 z dnia 30 listopada 2023 r. (Spotkanie online)**

W ramach posiedzenia Grupy Roboczej **przedstawiciele IP**: PARP oraz NCBR **przedstawili wyniki pierwszych naborów z 2023 r.** w ramach Ścieżki SMART. **Pani Marta Mioduszevska** – Przewodnicząca Grupy roboczej, podziękowała za prezentacje. Podkreśliła, iż IZ będzie wspierała wnioskodawców w zakresie rzetelnego informowania o działaniu oraz będzie kontynuowała szkolenia dla IP oraz członków KM FENG. **Pani Małgorzata Szczepańska** – Dyrektor IZ FENG, podkreśliła, iż przedstawione pomysły dotyczące uproszczeń są autorskimi pomysłami IP, które nie zostały jeszcze zaakceptowane przez IZ. Ponadto wskazała, iż: IZ jest otwarta na propozycje dotyczące upraszczania kryteriów wyboru projektów; wprowadzenie systemu rundowego wymaga zmiany ustawy wdrożeniowej lub odpowiedniej sprawności instytucjonalnej IP; ograniczenia dla projektów były dyskutowane na etapie przygotowywania kryteriów również z KE, która podkreślała, że FENG powinien być otwarty dla różnych grup potencjalnych beneficjentów, również dla mikrofirm. Pozytywną kwestią jest duża liczba złożonych projektów w obszarze B+R, co oznacza wzrost świadomości firm dotyczącej wagi tego obszaru dla ich działalności oraz całej gospodarki.

Pani Marzena Chmielewska, Konfederacja Lewiatan, podziękowała za prezentacje i przedstawione dane. Poprosiła o ich udostępnienie i obiecała odniesienie się do poszczególnych, omawianych w nich punktów. Podkreśliła następujące kwestie:

- z punktu widzenia rynku ważne jest, aby działanie było dostępne cały czas w sposób stabilny, ponieważ jest to największe i najważniejsze działanie wspierające B+R, dodatkowo firmy optują za konkursami w rundach;
- kryteria wyboru projektów są skomplikowane i wieloaspektowe, PARP powinna przestawić listę aspektów, które są oceniane w ramach kryteriów, należy przedstawić opinię ekspertów odnośnie trudności oceny, zasadności stosowania danych kryteriów (przykładowo dużą barierą jest kryterium uwzględniające konieczność wyboru wykonawców na etapie wnioskowania o wsparcie, zwłaszcza w przypadku projektów B+R);
- należy dokonać analizy organizacji procesu oceny, w tym kolejności poszczególnych jego elementów;
- nie należy odchodzić od idei modułowości a dokonać analizy barier w systemie tak, aby firmy mogły łatwiej z nich korzystać (przykładowo w projektach linearnych moduły fakultatywne mogłyby stanowić koszty kwalifikowane a w nielinearnych funkcjonowałyby jako odrębne moduły z własnym, szczegółowym opisem);
- potrzebna jest zmiana podejścia do informowania o Ścieżce SMART, która jest działaniem awangardowym, niemasowym; warto informować o przyczynach negatywnej oceny wniosków (jakie projekty nie mają szans w naborze);
- zbyt mała dopuszczalna możliwa liczba znaków do wprowadzenia we wniosku o dofinansowanie dla właściwego opisanie projektu i różnice występujące w tym zakresie w IP;

- efektem wszystkich zmian powinno być skrócenie czasu oceny wniosków o dofinansowanie, istnieje konieczność przyśpieszenia informowania o wynikach oceny;
- nieprecyzyjne prośby ekspertów odnośnie do uzupełniania/poprawy wniosków;
- wyzwaniem jest liczba ekspertów do oceny.

Pani Katarzyna Koszykowska, Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych, podziękowała za prezentacje i przedstawione dane. Podniosła, iż:

- kryteria powinny zostać uproszczone;
- ograniczenie dostępu do działania dla mikrofirm nie jest dobrym pomysłem, w przeciwieństwie do ograniczeń kwotowych np., dotyczący kosztów kwalifikowanych dla MSP oraz górnego limitu dotacji;
- rundowość powinna być wprowadzona dla naborów w PARP, w NCBR nie;
- powinniśmy zostać przy modułach tak, aby wnioskodawca mógł tworzyć swój, dedykowany projekt, choć kompetencje, czy internacjonalizacja mogłyby stanowić koszty kwalifikowane projektu;
- dobrym pomysłem jest spotkanie panelowe na końcu procedury, po uwagach ekspertów;
- nabory PARP i NCBR powinny być rozdzielone ze względu na dostępność ekspertów;
- Generator Wniosków – wnioskodawcy mają problemy z wygenerowaniem karty uwag (dotyczy GW NCBR);
- niejednolite podejście w IP dotyczące limitu znaków w polu: uwagi wnioskodawców do uwag KOP.

Pan Przemysław Sulich, Komisja ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK Polska, Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa, podziękował za podsumowanie PARPu i podkreślił, że wysłano do IZ pierwsze 10 propozycji z uzasadnieniem oraz, że zabrakło w prezentacjach propozycji rozwiązań dla obecnych naborów. Wskazał, że należałoby informować wnioskodawców o realnej długości procesu oceny, co pozwoliłoby im podejmować realne decyzje odnośnie do dalszego uczestnictwa w działaniu. Powiedział, że dobrze byłoby podzielić wnioski na cztery grupy i oceniać w modelu first in first out. Zadał pytanie, czy przedłużająca się ocena dotyczy jedynie PARPu.

Pani Agnieszka Horbaczewska-Juchniewicz, Centrum Łukasiewicz, sprzeciwiła się pomysłowi utrudniania dostępu mikrofirm do działania. Poparła stanowisko dotyczące zmiany strategii komunikacji z podkreśleniem ograniczeń. Wskazała, że należy zastanowić się nad stopniową oceną, z oceną modułów fakultatywnych dopiero w przypadku pozytywnej oceny modułów obligatoryjnych. Zgodziła się z postulatem zapewnienia stabilności działania. Podkreśliła, iż istotne jest rzetelne informowanie o czasie oceny. Dodała, iż w kryteriach oceny należy dokładnie wskazywać, jakie aspekty można poprawiać w trakcie oceny wniosku lub, że KOP nie ma obowiązku prosić o poprawę wniosku w każdym przypadku nawet, gdy kryteria to dopuszczają.

Pani Magdalena Zawadzka wskazała, że w prezentacjach zabrakło informacji, czy aktualne kryteria wspierają te projekty, jakie chcemy wspierać w sensie makroekonomicznym; na jaką gospodarkę chcemy stawiać, w co chcemy inwestować – czy w gospodarkę produkcyjną czy

w gospodarce opartą na wiedzy (np. spółki biotechnologiczne, rozwój kadr, deep – tech). Można pewne wnioski wyciągać na podstawie danych z list, ale pożądana byłaby odpowiednia statystyka dot. powyższych kwestii. Zauważyła także, że potencjalnym rozwiązaniem problemów z oceną wniosków byłoby wprowadzenie minimalnych/maksymalnych wartości dla projektu/modułu obligatoryjnego – byłoby to lepsze rozwiązanie niż odrzucanie przedsięwzięć z uwagi na skalę działalności – np. mikroprzedsiębiorców; nie powinno się też wprowadzać ograniczeń w postaci konieczności przedstawienia wyników prac B+R przez przedsiębiorców/wnioskodawców, często na wyniki prac B+R trzeba czekać wiele lat. Ponadto, kwestia oceny budżetów i kosztów kwalifikowanych projektów wymaga analizy – wniosek z 1000 pozycji w budżecie świadczy o złym rozumieniu wymogów. Większe wymagania odnośnie budżetu projektu są stawiane modułom B+R niż wdrożeniowym, również w zakresie zawierania umów. Projekt wdrożeniowy może wystąpić o dofinansowanie nie mając żadnych pozwoleń, a projekt badawczo – rozwojowy musi mieć wybranego wykonawcę, w sytuacji gdy po jakimś etapie dopiero można zbudować specyfikację istotnych warunków zamówienia.

Według podręcznika Frascati *„Na początku projektu B+R nie można dokładnie określić rodzaju rezultatu ani kosztu, w tym poświęconego czasu w kontekście jego celów.”* Wskazała, że powinna być dużo większa elastyczność w odniesieniu do oceny budżetu, projekty nie powinny dostawać negatywnej oceny z powodu kosztów kwalifikowanych (niewłaściwa alokacja zasobów osobowych, niewłaściwe koszty). Koszty powinny być oceniane/weryfikowane na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Instytucja podczas rozliczania ma dużo narzędzi do kontroli wydatków.

Zgłosiła także propozycję odejścia od wymaganego posiadania umów z wykonawcami prac krytycznych jako nadmiernego wymogu. Odnośnie do podziału konkursów na instytucje NCBR/PARP zaproponowała, żeby rozważyć, czy wszystkie projekty z modułem B+R nie powinny być w NCBR, albo wprowadzenie rozróżnienia kwotowego, tak aby instytucje były w stanie obsłużyć projekty – należałoby jeszcze w tym zakresie przeanalizować statystyki. Poinformowała również, że przekazane zostaną także uwagi na piśmie do dalszej pracy.

Pani Anita Wesołowska, DRP, MFIPR – poprosiła o konsultację w sytuacji, gdyby była propozycja obniżenia limitów dotyczących dofinansowania lub kosztów kwalifikowanych w kontekście linii demarkacyjnej. W odniesieniu do uwagi p. A. Horbaczewskiej dot. braku wsparcia w programach regionalnych dla mikrofirm podkreśliła, że jest to główna – obok małych firm grupa docelowa takich programów.

Pan prof. Marian Szczerek – podkreślił, że lektura wniosków NCBR i PARP jest bardzo cenna. Zauważył również, że z punktu widzenia środowiska badawczego oraz beneficjentów pojawiają się następujące kwestie: a) wniosek dot. rundowości – 59% wniosków miało zastrzeżenia dot. innowacyjności – propozycja, aby tę kwestię rozstrzygać na wcześniejszym etapie; b) rozdzielanie naborów - poddał w wątpliwość wpływ rozdzielania naborów na pracę ekspertów, którzy powinni angażować się również w dotychczasową pracę zawodową, nie tylko ocenę wniosków.

Pani Katarzyna Szumielewicz, przedstawicielka Komisji Europejskiej – podkreśliła, że dyskusja jest potrzebna, zmiany w systemie oceny powinny być wprowadzone, w celu sprawnej oceny wniosków. Dodała, iż MŚP nie można wyłączyć z programu, ponieważ fundusze europejskie są ukierunkowane na MŚP. Ponadto zauważyła, że dużo projektów odpadło na ocenie, chociaż otrzymało wysoką punktację w odniesieniu do zakresu B+R i zapytała, jakie są plany dalszej pracy z takimi wnioskodawcami. Poprosiła ponadto o wyjaśnienie, w odniesieniu do których projektów eksperci mieli wrażenie, że mają do czynienia z dwoma różnymi projektami (linearne/nielinearne). Podkreśliła istotność właściwego przekazu komunikacyjnego dot. charakteru programu i konkursów oraz konieczność kompleksowego podejścia do planowania konkursów i w NCBR i PARP, aby „się wzajemnie widziały” i jeśli angażowani są do oceny ci sami eksperci uwzględnić ich czasową dostępność. Wskazała, iż należy także wziąć pod uwagę wszelkie działania prowadzące do zmniejszania liczby wniosków. Zauważyła ponadto, że należy dogłębnie przeanalizować dane i zaproponować rozwiązania na przyszłość np. np. kryterium funkcjonowania na rynku przez określony czas, minimum kwotowe dla projektu.

Pani Bożena Lublińska – Kasprzak wyraziła sprzeciw wobec propozycji wykluczenia mikro-przedsiębiorców z programu, ponadto zaproponowała, aby program FENG był bardziej przyjazny mikro-przedsiębiorcom. Podkreśliła, że należy dużo jeszcze zrobić w zakresie edukacji – w szczególności w odniesieniu do kwestii równościowych oraz środowiskowych. Brakuje takiej wiedzy na rynku, jest to nadal bardzo trudny temat dla przedsiębiorców i doradców. Wiedza ta wymaga też uzupełnienia na poziomie oceniających w postaci dobrych podręczników, wytycznych w tym zakresie. Ocena finansowa – model finansowy powinien być dla projektów mikro prostszy i łatwiejszy – służby finansowe tych firm powinny być w stanie wypełnić model finansowy. Nawet doświadczonym analitykom finansowym model finansowy stwarzał trudność, a taki model powinien być możliwy do zrozumienia i opracowania przez zwykłą księgową. Zrobienie modelu stanowiło ponadto spory koszt dla przedsiębiorcy. Dobry, innowacyjny projekt, jeśli ma źródła finansowania na utrzymanie płynności projektu nie powinien odpadać z powodu źle przygotowanego modelu finansowego. Eksperci mieliby dzięki temu uproszczeniu modelu finansowego mniej pracy. W odniesieniu do wypowiedzi p. Izabeli Wójtowicz z PARP, która wspomniała, że kryteria zostały rozpisane na 56 aspektów – zaproponowano, aby taki szczegółowy opis był udostępniony wnioskodawcom, aby mogli lepiej przygotować wnioski. Ponadto zapytała, czy PARP podpisała jakąś umowę w ramach Ścieżki SMART. W odpowiedzi przedstawicielka PARP poinformowała, że do tej pory nie została podpisana żadna umowa.

Pan Szymon Żółciński zwrócił uwagę na następujące kwestie:

- powinno być mniej wniosków i lepszej jakości – ograniczenie wartości projektów od dołu, w odniesieniu do modułu obowiązkowego, przy zachowaniu realności kosztów mogłoby zmniejszyć liczbę składanych wniosków;
- należy rozważyć ograniczenie górnej wysokości wsparcia;
- nie zgodził się z propozycją PARP w zakresie wyłączania jakiś grup przedsiębiorstw z możliwości ubiegania się o wsparcia (np. mikro firmy) – każda firma posiadająca

innowacyjny pomysł na projekt powinna mieć możliwość złożenia wniosku w Ścieżce SMART;

- kryteria są rozbudowane i jest ich dużo, na co wykazuje prezentacja PARP. Kryteria powinny zostać uproszczone, powinno to być przedmiotem dalszych szczegółowych dyskusji. Wskazał, że można np. połączyć pewne kryteria w jedno kryterium, zrezygnować z niektórych kryteriów, doprecyzować je, aby nie pozostawiały szerokiego pola interpretacji przez ekspertów (np. kryterium zdolność do sfinansowania projektu powinno określać konkretne wymagania warunkujące jego spełnienie);
- niektóre kryteria są bardzo pojemne (istota modułu), co powoduje, że jest często oceniane negatywnie. Część z aspektów ocenianych w takich kryteriach można by przenieść do oceny punktowej, co spowodowałoby że mniej projektów zostałoby ocenionych na nim negatywnie.

Zgodził się z przedmówcami, że model finansowy jest bardzo skomplikowany. Zapytał, czy w modułach nie inwestycyjnych konieczne jest wypełnianie go w tak szczegółowy sposób, jak to jest obecnie wymagane. Wskazał, iż na proces przygotowania wniosku oraz jego oceny wpływa także bardzo skomplikowany budżet, który nie jest adekwatny do sposobu realizacji prac B+R. Zadał pytanie, czy nie lepiej wrócić do praktyki z POIR, aby szczegółową ocenę kosztów przeprowadzić przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Oznaczałoby to warunkową akceptację wniosku, pod warunkiem uzgodnienia budżetu przed podpisaniem umowy. Zgodził się z przedmówcami w kwestii zasad wyboru podwykonawców etapów kluczowych, jego zdaniem nierealne jest wybieranie podwykonawcy np. 3 lata przed jego faktycznym zaangażowaniem w realizację projektu. Podkreślił, iż informacje przedstawione przez IP wskazują, że ekspertów jest za mało w stosunku do liczby projektów - należy się zatem zastanowić, co zrobić, aby ekspertów było więcej, zwrócił uwagę na kwestię ew. zmian w wynagradzaniu ekspertów.

Pani Ewa Sufin-Jacquemart - wskazała, że wartością dodaną dwóch naborów przeprowadzonych przez PARP jest bardzo duży materiał badawczy, który powinien zostać wykorzystany do przeanalizowania możliwych usprawnień. W wypowiedzi odniosła się do propozycji przedstawionej przez Pana prof. M. Szczerka, aby dokonywać uproszczonej oceny wniosku (preselekcji), która odnosiłaby się do najistotniejszych kwestii uwzględnionych w projekcie. Ponadto zadała pytanie dotyczące zasady równości – chciałaby wiedzieć więcej, jak wnioski spełniały zasady horyzontalne, w szczególności, jakie kwestie skutkowały negatywną oceną wniosku. Taka analiza mogłaby być wykorzystana do przygotowania szkoleń.

Pan Rafał Dymek – wskazał, iż popiera głosy przedmówców wskazujące, że nie powinniśmy dopuścić, aby znaczna część puli środków została wydana szybko. Jego zdaniem trzeba spróbować zarządzać popytem i podażą, żeby środki nie wyczerpały się w ciągu 2 lat realizacji programu. Odniósł się do sytuacji mikroprzedsiębiorców, którzy mimo, iż nie są formalnie wykluczeni ze wsparcia z Programu, to w praktyce z uwagi na stopień skomplikowania zasad przygotowania wniosku oraz wymogi dotyczące realizacji projektów, rzadko skutecznie aplikują o wsparcie, o czym świadczy wskaźnik sukcesu. Jego zdaniem należy zastanowić się nad uproszczeniem zasad aplikowania, zgodził się przy tym

z przedmówcami, co głównych obszarów zmian. Podkreślił konieczność zapewnienia większej elastyczności w realizacji projektów.

Pani **Patrycja Zeszutek** - zastępca dyr. IZ FENG, odniosła się wypowiedzi członków Grupy roboczej. Po pierwsze odniosła się do statystyk przedstawionych przez PARP. W kontekście dyskusji o progach wsparcia zwróciła uwagę, że zostały przedstawione informacje o wnioskach złożonych w naborach. Taki sposób prezentowania informacji pokazuje dane dla całej populacji wniosków, jako informacja uzupełniająca powinny zostać przedstawione takie dane dla wniosków rekomendowanych do dofinansowania. Parametry kwotowe dla projektów rekomendowanych powinny uwzględniać dane dotyczące rodzaju oraz ilości modułów w tych projektach. Zauważyła, że zostało zgłoszonych wiele uwag dotyczących stopnia skomplikowania dokumentacji, jednak patrząc na dużą liczbę wniosków złożonych przez mikroprzedsiębiorstwa oraz małe firmy, można wskazać, że wymogi te nie podziały „odstraszająco” na wnioskodawców. Problem dotyczy tego, ile z projektów złożonych przez mikro i małe firmy jest rekomendowanych do wsparcia, co może wskazywać na niewystarczającą jakość tych projektów. Zadała pytanie, czy zatem problemem jest to, że kryteria dobrze selekcionują projekty składane w Ścieżce SMART. Zauważyła, że mamy nadmiar projektów i to tylko z modułem B+R, a nasze przewidywania były inne – że będą składane projekty wielomodułowe, w których jednak moduł B+R będzie miał marginalne znaczenie. Zatem poddała wątpliwość czy sytuacja, jaką widzimy po pierwszych doświadczeniach PARP faktycznie należy ocenić negatywnie. Ponadto skoro większość projektów jest jednomodułowych, to proces oceny nie jest bardzo skomplikowany – obowiązują kryteria dla jednego modułu, do oceny angażowana jest niewielka liczba ekspertów (2 branżowych i 1 finansowego). Dane dla 2. naboru są jednak trochę inne, niż dla 1., w związku z czym dokładnie należy przeanalizować, jak wnioskodawcy odnoszą się do zasad wsparcia, jakie wnioski składają. Zauważyła ponadto, że PARP przedstawiła rekomendację, co do której nikt z partnerów społecznych się nie odniósł, tj. rezygnację z paneli oceny. Taka zmiana niosła by wiele negatywnych konsekwencji. Za trudne do przyjęcia uznała rekomendacje wskazujące na możliwość kierowania na panel wniosków powyżej pewnej kwoty, co by wskazywało, że z zasady projekty o większej wartości system uznaje za wymagające dokładniejszej oceny. Wskazała, iż propozycja rezygnacji z paneli stoi w sprzeczności z drugą propozycją PARP, aby panel przesunąć na początek oceny wniosku, tak aby po panelu wnioskodawca miał otrzymywać uwagi do wniosku. Takie rozwiązanie wskazuje jednak, że panel ma bardzo istotne znaczenie dla oceny wniosku, dlatego zaczyna cały proces oceny. Dodała, że można by rozważyć model oceny, który był w 1. naborze i był bardzo partnerski w stosunku do wnioskodawcy. W tym modelu wnioskodawca otrzymywał szczegółowe i precyzyjne uwagi do wniosku, przypisane do konkretnych kryteriów. Na bazie tych uwag powinien poprawić wniosek, który następnie byłby przedmiotem oceny na panelu. Gdyby członkowie panelu uznali, że projekt jest właściwie poprawiony, że nie wymaga dalszych istotnych zmian, to w takiej sytuacji można by zrezygnować z przeprowadzenia panelu, co byłoby równoznaczne z informacją dla wnioskodawcy, że projekt może zostać pozytywnie oceniony. Spotkania byłyby z udziałem tych wnioskodawców, co do których projektów eksperci mieliby wciąż uwagi. Zadała pytanie, o to, czy mamy zrezygnować z paneli oceny, a jeśli ma on pozostać, to w którym momencie

procesu oceny wniosku powinien się on odbyć. W kwestii dużej liczby projektów, co powoduje trudności w terminowej ocenie, zwróciła uwagę, że w trakcie realizacji POIR PARP również miała w obsłudze duże ilości wniosków o dofinansowanie, składane w różnych działaniach. Obecna sytuacja nie odbiega zatem istotnie od wcześniejszych doświadczeń, a jednocześnie PARP posiada odpowiednie (większe niż w POIR) zasoby kadrowe dla przeprowadzenia oceny wniosków.

Pani Marzena Chmielewska wyjaśniła, że przedsiębiorcy nie zgłaszają postulatu rezygnacji z panelu jako takiego, ponieważ jest on niezbędny z punktu widzenia procesu włączającego wnioskodawcę. Natomiast postulat przedsiębiorców dotyczy innej organizacji panelu, do czego Lewiatan jeszcze odniesie się szczegółowo. Pani Marzena nawiązała do prezentacji PARP, w której padł postulat ustalenia racjonalnego terminu oceny dla ostatniego naboru w Ścieżce SMART. Poprosiła, by PARP podał, jaki termin oceny uważa za racjonalny.

Pani Katarzyna Szumielewicz zarekomendowała, by w analizie procesu oceny mieć na uwadze charakter i cele programu. Jej zdaniem program powinien wspierać w mniejszej części wdrożenia, a w większej skupić się na projektach badawczo-rozwojowy. Powinno to być odzwierciedlone w ścieżce oceny. Stwierdziła, że Program w dużym stopniu powinien także przyczyniać się do transformacji cyfrowej i zielonej. Dlatego wskazane jest ukierunkowanie konkursów na te moduły. Zauważyła, że duże zainteresowanie konkursami SMART i duża popularność modelu B+R to pozytywne tendencje, wyzwaniem jest natomiast skrócenie czasu oceny wniosków.

Pani Izabela Wójtowicz odnosząc się do tematu paneli, zauważyła, że w instrumencie mamy obecnie bardzo dużo wniosków z nikłymi szansami uzyskania dofinansowania, ze względu na brak rzeczywistych prac B+R lub brak wystarczającego poziomu innowacyjności wdrażanej innowacji. Zauważyła, że PARP była tą instytucją, która w 2012 r. jako pierwsza pilotażowo wprowadziła panele do systemu oceny. Panel zatem jest bardzo zasadnym elementem procesu oceny, jednak należy przy tym uwzględnić ilość wniosków składanych w naborach. Złożyła zatem postulat, by ograniczyć populację wniosków podlegających pełnej ocenie do tych, które w największym stopniu wpisują się w program. Celem nie jest marnowanie czasu na wielomiesięczną ocenę projektów, lecz uzyskanie jak największej liczby pozytywnie ocenionych projektów. Odnosząc się do modułu Wdrożenie innowacji zauważyła, że jest to kolejny etap następujący po pracach B+R, umożliwiający wdrożenie rozwiązania na rynek i dlatego bardzo pożądany.

Pani Małgorzata Szczepańska: uznała, że ok 4,8 tys. złożonych wniosków, z których większość dotyczy B+R, to powód do świętowania, natomiast niski sukces rate wskazuje na potrzebę lepszego dotarcia do wnioskodawców z informacją o wymaganym charakterze projektu. Rezygnacja z możliwości poprawy wniosku czy z panelu jest niezasadna, bo właśnie te elementy mają podnosić sukces rate składanych wniosków. Odniosła się do badania zdolności finansowej informując, że IZ podda ją analizie. Należy jednak mieć na uwadze możliwość późniejszych audytów oraz fakt, że wymóg analizy zdolności finansowej wnioskodawcy wpisany jest do rozporządzenia ogólnego. Poinformowała, że już wcześniej w dyskusji pojawiały się pomysły na inną strukturę oceny projektów, w tym koncepcje oceny dwuetapowej (czyli najpierw oceny modułu B+R) i można wrócić do ich analizy. Zauważyła

jednak, że niektóre z tych pomysłów budziły niechęć IP z uwagi na konieczność sporządzenia listy rankingowej oraz możliwość składania protestów po każdym etapie oceny. Stwierdziła, że z uwagi na zapisy ustawy wdrożeniowej nie ma możliwości zrobienia takiej preselekcji, o jakiej mówili prof. Szczerek oraz Pani Ewa Safin. IZ natomiast może zastanowić się nad pewną etapowością oceny. Odnosząc się do propozycji równomiernego rozłożenia środków SMART na poszczególne lata do końca programu zauważyła, że trzeba uwzględnić również zasadę n+2 i n+3.

Pani Agnieszka Horbaczewska zapytała o kwestię ograniczenia tylko do pomocy de minimis dofinansowania dla partnerów w konkursie SMART – projekty realizowane konsorcjalnie.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że wynikało to ze stanowiska KE i DKF, że beneficjentem może być tylko 1 podmiot i nie może on udzielać dalej pomocy publicznej. Podkreśliła, że IZ nadal pozostaje w dialogu z KE w tej sprawie. Zauważyła, że w tej sytuacji IZ mogła tylko uruchomić nabór na zasadach opartych na ww. stanowisku KE i DKF w MFIPR.

Pani Katarzyna Szumielewicz poinformowała, że już odpowiedziała IZ w tej sprawie. **Pani Małgorzata Szczepańska** stwierdziła, że w takim razie IZ sprawdzi, czy ta odpowiedź trafiła już do MFIPR i czy jest odpowiedzią na zapytanie DKF (ponieważ kwestia dotyczy nie tylko FENG ale też np. RPO), stąd konieczne jest jednoznaczne wyjaśnienie sprawy.

Pani Małgorzata Chmielewska spytała, czy PARP przekaze członkom GR listę 56 aspektów oceny uwzględnianych w kryteriach, o których była mowa w prezentacji. Pani **Małgorzata Szczepańska** potwierdziła to i poinformowała, że PARP udostępni te informacje także na publicznie dostępnych webinarach.

5. Podsumowanie i zakończenie spotkania

Pani Małgorzata Szczepańska podziękowała za wszystkie głosy w dyskusji i poprosiła uczestników Grupy Roboczej, by do 15 stycznia 2024 r.:

- Odnieśli się do pomysłów przedstawionych na prezentacjach (które zostaną wysłane do członków Grupy Roboczej),
- Złożyli propozycje uproszczeń kryteriów, które następnie trafią do IP, a efekty prac w tym zakresie zostaną przedstawione na kolejnej Grupie Roboczej,
- Zadeklarowali, czy odpowiadają im równoległe nabory SMART ogłaszane w maju 2024 r. czy postulują zmianę formuły i terminu.

Załączniki – 2.

1. Agenda spotkania.
2. Lista obecności.

Załącznik 1. Agenda spotkania.

PORZĄDEK OBRAD

4. Posiedzenie Grupy roboczej do spraw wdrażania 1. Priorytetu Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 30 listopada 2023 r., godz. 10:00 – 13:00, spotkanie online (Zoom)

1. 10:00 – 10:15 (15 min.)	Otwarcie posiedzenia i zatwierdzenie porządku obrad <ul style="list-style-type: none">• Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG, Przewodnicząca Grupy roboczej do spraw wdrażania 1. Priorytetu
2. 10:15 – 12:55 (2 godz. 40 min.)	Wyniki pierwszego naboru w działaniu „Ścieżka SMART” w ramach FENG w priorytecie 1. Wsparcie dla przedsiębiorców oraz zmiany wprowadzone w harmonogramie naborów FENG <ul style="list-style-type: none">• Informacja Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości - Instytucji Pośredniczącej FENG;• Informacja Narodowego Centrum Badań i Rozwoju - Instytucji Pośredniczącej FENG;• Dyskusja
3. 12:55 – 13:00 (5 min.)	Sprawy różne Podsumowanie i zakończenie spotkania

Załącznik do Sprawozdania nr 2 - lista osób biorących udział w 4. posiedzeniu Grupy roboczej ds. 1. priorytetu FENG - 30 listopada 2023 r.

1. Pani Katarzyna Szumielewicz, przedstawicielka Komisji Europejskiej,
2. Pani Marta Mioduszevska, Przewodnicząca Grupy roboczej, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
3. Pani Natalia Załużna, Zastępca Przewodniczącej Grupy roboczej, Naczelnik Wydziału Zarządzania w Departamencie Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
4. Pani Małgorzata Szczepańska, Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,

5. Pani Anna Świebocka, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
6. Pani Patrycja Zeszutek, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
7. Pani Aneta Sałata, Naczelnik Wydziału Innowacji i Przedsiębiorczości, Departament Programów Ponadregionalnych, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
8. Pan Marcin Łata, Naczelnik Wydziału Rady Innowacyjności, Departament Innowacji i Polityki Przemysłowej, przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju i Technologii,
9. Pani Marta Guberow, Dyrektor Działu Wyboru Projektów, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
10. Pani Karolina Lesyng, Dyrektor Działu Dotacji Krajowych i Funduszy UE, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
11. Pani Anna Marciniak, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
12. Pani Agnieszka Maliszewska, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
13. Pani Paulina Mazurkiewicz, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
14. Pani Joanna Zembaczyńska-Świątek, Dyrektor Departamentu Koordynacji Wdrażania Programów, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
15. Pani Izabela Wójtowicz, Dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
16. Pani Karolina Dorywalska, Dyrektor Departamentu Komunikacji i Marketingu, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
17. Pani Monika Karwat-Bury, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
18. Pan Tomasz Modzolewski, przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
19. Pani Mariola Misztak-Kowalska, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
20. Pani Dorota Kałuska, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
21. Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek, Wiceprzewodniczący Rady, przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych,

22. Pan prof. dr Bogusław Dołęga, Zastępca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
23. Pani Anna Kieracińska, Pełnomocnik B+R ds. komercjalizacji prac rozwojowych, przedstawicielka Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
24. Pani Marzena Chmielewska, Zastępca Dyrektora Generalnego, przedstawicielka Konfederacji „Lewiatan”,
25. Pan Marcin Kowalski, Przewodniczący Grupy EdTEch KL, przedstawiciel Konfederacji „Lewiatan”,
26. Pan Arkadiusz Paciorek, Zastępca Dyrektora, Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw, przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego,
27. Pani Bożena Lublińska-Kasprzak, Ekspert BCC ds. innowacji i funduszy UE, minister ds. przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC, przedstawicielka pracodawców Business Centre Club,
28. Pan Szymon Żółciński, Ekspert BCC ds. funduszy strukturalnych i pomocy publicznej BCC, przedstawiciel pracodawców Business Centre Club,
29. Pan Rafał Szkop, Manager ds. Analiz, Legislacji i Współpracy Międzynarodowej, przedstawiciel Związku Przedsiębiorców i Pracodawców - Związek Pracodawców Polska Miedź,
30. Pani Magdalena Zawadzka, przedstawicielka Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
31. Pani Beata Cichocka-Tylman, Ekspert SoDA ds. pomocy publicznej, przedstawicielka Organizacji Pracodawców Usług IT (Software Development Association Poland - SoDA),
32. Pan Łukasz Pupek, Ekspert Polskiego Towarzystwa Gospodarczego, przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
33. Pani Agnieszka Banrowska, przedstawicielka Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii,
34. Pani r. pr. Kinga Pawłowska-Nojszewska, Dyrektor ds. prawnych, przedstawicielka Krajowej Izby Komunikacji Ethernetowej,
35. Pani Katarzyna Koszykowska, Główny Specjalista ds. Badań i Rozwoju, PGE Energia Ciepła, przedstawicielka Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych,
36. Pan Przemysław Sulich, Wiceprzewodniczący Komisji ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK Polska, przedstawiciel Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej,

37. Pani Agnieszka Horbaczewska-Juchniewicz, Specjalista ds. źródeł finansowania w Departamencie Finansów, przedstawicielka Centrum Łukasiewicz,
38. Pani Anna Grzegorzczak, Członek Rady Koordynacyjnej Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii PACTT, Dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Przedstawicielka Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii,
39. Pan Rafał Dymek, przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych - Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
40. Pani Anita Wesołowska, Departament Programów Regionalnych, MFiPR, przedstawicielka Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa w zakresie programów regionalnych,
41. Pani Ewa Sufin-Jacquemart, Wiceprezes Zarządu SKK, przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet,
42. Pani Aneta Sobota-Białas, Naczelnik Wydziału Monitorowania, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
43. Pani Aneta Szczepkowska, Naczelnik Wydziału Projektów Własnych, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
44. Pani Aneta Sianko-Wawrzyniecka, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
45. Pani Agnieszka Fabisiak-Maszewska, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
46. Pani Agnieszka Lerek, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
47. Pani Urszula Grabowska, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
48. Pani Katarzyna Tyczko, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
49. Pan Łukasz Małecki, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
50. Pani Izabela Jachimowska, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,
51. Pan Marcin Szpuda, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,

52. Pan Piotr Kołodziejczyk, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR,

53. Pani Alicja Wieczorek, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Sekretariat KM FENG.